

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 70 lir (za inozemstvo 75 lir), za 1/2 leta 35 lir, za 1/4 leta 17.50 lir, mesečno 6.— lir. Tedenska izdaja letno 25 lir. Plača in toži se v Ljubljani

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61 Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO. Via G. Lazzaroni 10.

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE iz št. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, torek 22. septembra 1942-XX

Cena posamezni številki lir 0'60

Navodila za razsojanje o kršitvah davčnih zakonov

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal,

smatrajoč za potrebno, da se določi pristojnost za razsojanje kršitev carinskega zakona in drugih davčnih zakonov skladno s sedanjo ureditvijo finančnih uradov pokrajine,

naslednjo naredbo:

Clen 1. — Pravica, razsojati na prvi stopnji o prestopkih po črkah a), b) in c) X. poglavja carinskega zakona z dne 23. februarja 1899 in poznejših sprememb, o tihotapstvih monopolskih predmetov po zakonu bivše jugoslovanske države o državnih monopolih z dne 5. decembra 1931 in o prestopkih po členu 21. uredbe M. s. 21 z dne 21. januarja 1937 o zatiranju tihotapstva za umetnimi sladili, se podeljuje ravnateljstvu carinske službe pokrajine, ki je podrejeno Visokemu komisariatu, in sicer ne glede na višino zneska, do katerega naj se izrečejo kazni.

Clen 2. — Če bi storjene kršitve bile kaznivo dejanje, ki se preganja kazensko, pošlje ravnateljstvo carinske službe, potem ko je ukrenilo upravne kazenske odredbe v svoji pristojnosti, spise pristojnemu kazenskemu oblastvu v nadaljnje postopanje.

Clen 3. — Zoper odločbo ravnateljstva carinske službe je dopustna pritožba na Visokega Komisarja za Ljubljansko pokrajino v 15 (petnajstih) dneh od dne odločbe, izdane v zakoniti obliki.

Clen 4. — Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana dne 15. sept. 1942-XX.

Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Vpisovanje v Trg. strokovno nadaljevalno šolo

Združenje trgovcev Ljubljanske pokrajine naznanja, da bo vpisovanje v Trgovsko strokovno nadaljevalno šolo Združenja trgovcev v Ljubljani za vse tri razrede v dneh 22. do 25. septembra vsakokrat od 9. do 11. in od 14. do 17. ure v pisarni Združenja trgovcev, Trgovski dom. Novinci morajo biti stari 14 let in morajo predložiti pri vpisu zadnje šolsko izpričevalo, učno pogodbo in zdravniški izvid. V šolo se sprejemajo samo učenci, ki so dovršili najmanj tri razrede srednje ali meščanske šole. Učenci z manjšo predizobrazbo bodo sprejeti le v primeru zadostnega prostora. Učenci z dovršeno nižjo srednjo ali meščansko šolo imajo prednost in bodo pogojno sprejeti v drugi razred. Poznejši vpis učenca se more izvršiti le v izjemnih in opravičenih primerih, a to le do 30. septembra t. l. Vsak učenec(ka) plača pri vpisu Lir 240 letne šolnine, novinci pa poleg tega še Lir 60.— vpisnine in učenci III. razredov pa Lir 60.— oprostnine.

Redni pouk se prične v ponedeljek dne 5. oktobra ob 14. uri. Druge podrobnosti bodo razvidne na šolski deski.

Švedsko-turški blagovni promet

Takoj po ureditvi železniške zveze med Turčijo in Bolgarijo so bili poslani iz Turčije prvi blagovni transporti v Švico. Na cilj

so prispeli približno v treh tednih. Ker Turčija in Bolgarija nimata na razpolago transportnih sredstev za pošiljanje v Švico, se uporabljajo predvsem italijanski vagoni, za tranzit pa so potrebna

Oblike industrijske koncentracije v Italiji

Pod tem naslovom piše v zadnjem »Reich« dr. Volwassen naslednje:

Italija si more šteti v zaslugu, da je kot prva dežela stopila na pot, na katero ji je sledilo polagoma vedno več drugih vojskujočih se držav. Že l. 1939., ko Italija še ni bila v vojni, je začela proizvodnjo nekaterih blaga koncentrirati na nekatere posamezne predmete, deloma celo na en edini izdelek. Sistem teh tipiziranih predmetov se je znatno razširil, ko so bili predpisani za tekstilno blago in čevlje določeni tipizirani izdelki. Že l. 1940., toda še vedno pred vstopom Italije v vojno, so prišli prvi tipizirani čevlji na trg. Njih način izdelave je bil ravno tako določen kot njih cena.

Proizvajanje tipiziranih izdelkov v tekstilni industriji je zahtevalo posebna prizadevanja, ker je ta industrija od nekdaj izkazovala največjo raznovrstnost svojih izdelkov. Pa tudi uradi, katerim je bila poverjena izvedba te akcije, predvsem »Ente Tessile« ter korporacijsko ministrstvo, so morali opraviti velikansko delo, saj so morali določiti nad tisoč različnih tipov blaga. Rezultati so bili razkazani v ugodnim uspehom na razstavah v Milanu l. 1941. in v Benetkah l. 1942. Ščasoma so se določbe o proizvodnji tipiziranih izdelkov vedno bolj natančno izvajale ter je bila vsa proizvodnja v to usmerjena. Dočim je bilo leta 1941. predpisano, da se morajo uporabiti tri četrtine vsega za domači odjem razpoložljivega tekstilnega blaga za tipizirane izdelke, je bila pred kratkim proizvodnja netipiziranih izdelkov sploh pre-

ludi nemška dovoljenja. Poti turških blagovnih transportov v Švico so naslednje: Čez Burgas ali Varno po Donavi do kakega nemškega pristanišča, potem pa naprej z železnico, čez Burgas ali

Varno in potem dalje po železnici. Smer transportov je odvisna od nemških dovolilnic. Švicarsko-turški blagovni promet se živahno razvija. Švica dobiva iz Turčije predvsem južno sadje, tobak, ko-

povedana. Nadalje je bila predpisana obvezna prijava vseh zalog vseh še netipiziranih izdelkov in trgovina s temi izdelki med grosti je bila prepovedana.

A tudi izven tekstilne industrije so se v rastočem obsegu uvajali načrti za tipizirano proizvodnjo. Tako so se uvedli za gospodinjske predmete iz aluminija, za steklenino, keramiko, kolesa, šivalne stroje, mazilno olje, sveče itd. A tudi za nekatera živila, kakor testenine, pšenično moko, koruzno moko je bilo predpisano proizvodnje enotnih tipov.

Usmerjanje proizvodnje na enotne tipe ima tri velike razloge. Glavni je kontrola cen. Obratno-gospodarsko izračunavanje stroškov je še nerazvito in glede proizvodne kalkulacije za posamezne gospodarske panoge je nadzorstvo nad cenami zelo težavno. To se tudi zrceli v dvigih cen v zadnjem času. Ravno kar objavljeni uradni podatki indeksov cen kažejo dvig cen v trgovini na debelo od leta 1939. do 1940. za eno tretjino, v maloprodaji za 20%, za najvažnejše predmete pa tudi za 44%. Korporacijsko ministrstvo je zato mnenja, da je zajamčeno učinkovito nadzorstvo nad cenami samo s sistemom enotne proizvodnje, ker se na ta način ne predpisuje samo način izdelave, temveč tudi cena. Ker je vprašanje gibanja cen v Italiji posebno nujno, dočim je bila oskrba s surovinami še zelo ugodna, je dobila politika tipizirane proizvodnje v tem zelo močan vzgon. V drugih deželah pa je šel razvoj k enotnim izdelkom predvsem iz proizvodne tehnike.

Druga prednost koncentrirane proizvodnje je v racionalnem izkoriščanju surovin, produkcijskih sredstev in delovnih moči. To ima poseben pomen za vse dežele, katerih proizvodnja se ne razdeljuje samo na številna podjetja, temveč tudi na neštete modele, tipe, oblike, velikosti itd. Velikanska prednost, ki jo je mogla doseči ameriška avtomobilska proizvodnja z omejitvijo proizvodnje le na nekatere modele, dokazuje, kako velike možnosti se morejo doseči s takšno koncentracijo. Pričakovati je, da bo ostala ta tipizirana koncentracija tudi po vojni, kjer se bo obratno-gospodarsko izkazala kot dobra.

Tretja prednost proizvodnje tipiziranih izdelkov je v možnosti učinkovite kontrole kakovosti blaga. Ker je način proizvodnje natančno predpisan, se more tudi proizvodnja laže nadzirati. Proizvajanje tipiziranih izdelkov torej ne samo ščiti potrošnika pred poslabšanjem blaga ter dvigom cen, temveč tudi povečuje storilnost vsega gospodarstva.

Da namerava Italija to z uspehom začeto pot nadaljevati, je potrdil pod Ducejevim vodstvom zborujoči Odbor za cene in oskrbo. Korporacijski minister je tedaj sporočil, da bo število dovoljenih tipov v oblačilni stroki omejeno na minimum in da bo znižano tudi število barv in vzorcev. Nadalje je bilo sklenjeno, da se bodo v določenih detajlnih trgovinah prodajali samo tipizirani izdelki, da se s tem zagotovi proizvodnji tipiziranih izdelkov čim hitrejša razširjenost.

lesa nekoliko spremenile, toda v glavnem bo ohranjena stabilnost cen. Tudi to bo ugodno vplivalo na evropski lesni trg, ker je Italija med največjimi kupci lesa.

Težišče italijanske lesne oskrbe bo v novem letu v domači proizvodnji. Načrt sečnje za novo gospodarsko leto predvideva, da se dobi čim več lesa iz domačih gozdov. Zato je tudi fašistični režim že pred leti skrbel, da se goje predvsem hitro rastoče drevesne vrste. Ta politika fašističnega režima rodi sedaj že dobre sadove in topoli dajejo Italiji že mnogo koristnega lesa.

Poleg tega pa bo nabavljala Italija les tudi na tujih trgih, predvsem v Nemčiji, Hrvaški, Slovaški, Madžarski, Romuniji in skandinavskih deželah.

Da bo sečnja v domačih gozdovih čim večja, so dobili prefekti pooblastilo, da v lastni režiji izvršijo sečnjo v gozdovih, katerih lastniki sečnjo preveč zavlačujejo.

Sečnje v skandinavskih deželah

Sečnja na Švedskem je za novo gospodarsko leto proračunana na 50 milijonov m³. Da se je določila tako velika količina, so bili trije razlogi: Predvsem naj se zagotovi zadostni les za žage, papirnice ter industrije, ki predelujejo les. Tudi za lesni izvoz so potrebne znatne količine. Zaradi pomanjkanja premoga in bencina je silno narasla potreba po drveh. Rastoče so tudi potrebe švedske industrije lesenih hiš. Če se Švedski posreči, da si ohrani vsaj v glavnem stare cene, bo tudi lesni izvoz zelo velik. Potreba na drveh za gospodinjstvo, industrijo ter za motorno pogonsko silo se cenil na 40 milijonov kubikov. Težavno pa bo te velike količine tudi doseči, ker zelo primanjkuje delavcev. Že v normalnih časih je zaposlenih v gozdovih 200.000 delavcev. Letos pa računajo, da bo potrebnih še nadaljnjih 100.000 delavcev. Da prepreči pomanjkanje delavcev, je urad za delo odredil, da smejo stavbena podjetja zaposliti samo delavce, kateri jim bodo dodeljeni, da se na ta način prepreči odtok gozdnih delavcev v bolj plačujoča stavbena podjetja.

Na Finskem si prizadevajo, da bi bila sečnja najmanj tako velika kot letos. Vprašanje zadostnih delavskih moči pa je na Finskem, ker je ta država v vojni, še bolj pereča. Tudi transportne težave bodo ovirale lesno proizvodnjo. Že letos so morali v lesni proizvodnji uporabljati tudi žene in mladoletnike, celo šolarje.

Na Norveškem bo proizvodnja približno na isti višini kot v sedanjem gospodarskem letu.

V drugih evropskih deželah

Na Slovaškem je že poskrbljeno, da bo nova sečnja vsaj enaka kot letošnja. Navzlic težki zimi se je Slovaški posrečilo, da je skoraj v celoti izvedla načrt sečnje kakor je bil določen. Posebno pa je sedaj poskrbljeno, da se bodo dobile zadostne količine drv.

Podoben je tudi položaj na Madžarskem. Predvsem hočejo na Madžarskem zagotoviti zadostne količine iglavcev, da bo pokrita domača potreba. Za izvoz bodo na razpolago velike količine listovcev. Upajo tudi, da bodo mogli v zadovoljivi meri povečati lesno proizvodnjo tudi v novo priključnih vzhodnih pokrajinah.

V Romuniji položaj ni čisto jasen, da še ni mogoče povedati nič zanesljivega, kako se bo razvijal položaj na romunskem lesnem trgu.

Blokiranje bombaža v Romuniji

Državno tajništvo za industrijo, rudarstvo in trgovino v Romuniji je odredilo, da morajo pridelovalci bombaža izročiti ves pridelek po uradnih cenah pooblaščenim zbiralcem. Zase lahko obdrže 50 kg bombaža. Brez dovoljenja občin je prepovedano vsako prevažanje bombaža. Zbiralci bombaža so že dobili vsa potrebna navodila.

Naročajte in širite
Trgovski list!

Pred novim lesno-gospodarskim letom

Koledarsko leto je za gozdnega in lesnega gospodarja podrejena pomena. 31. decembra se samo sestavi bilanca in uredi davki, gospodarsko leto pa se začne za lesno gospodarstvo 1. oktobra in se neha 30. septembra. To je tudi razumljivo, ker je lesno in gozdno gospodarstvo popolnoma navezano na naravo in je sečnja enkrat na leto, namreč po zimi in samo v visokem gorovju poleti. A tudi veliki nakupi žag, izvoznikov in uvoznikov se izvrše navadno jeseni ali tik pred nastopom zime. Od teh nakupov in od sečnje pa je odvisno, kako se bo razvijalo lesno gospodarsko leto.

V kratkem se torej neha staro lesno gospodarsko leto in se začne novo. »Internationaler Holzmarkt« daje zato kratek pregled o izgledih v novem letu ter med drugim navaja:

Za gospodarsko leto 1941./42. so se uredile v Nemčiji cene za les na panju z naredbo državnega ko-

misarja za cene z dne 14. aprila 1942., ki je bila objavljena v državnem zakoniku z dne 27. aprila. Najvažnejša določba te naredbe je, da veljajo nove cene do 30. septembra 1943. S tem je zagotovljena stabilnost cen tudi za novo gospodarsko leto 1942./43. Ker se določajo cene za rezani les na podlagi cen lesa na panju, bodo ostale v glavnem lesne cene nespremenjene. Tako se bo na lesnem trgu Velike Nemčije v celoti ohranila stabilnost cen. To pa bo ugodno vplivalo tudi na lesne trge v drugih državah, ker je Nemčija največji in najpomembnejši lesni potrošnik, a tudi eden največjih kupcev lesa na evropskih trgih.

Nespremenjene cene lesa tudi v Italiji

Tudi v Italiji gledajo oblasti na to, da zagotove nespremenjeno razvijanje cen. Je sicer lahko mogoče, da se bodo cene za to ali ono vrsto

Iz italijanskega gospodarstva

Trgovina med Italijo in Nemčijo se sproti izpopolnjuje, za kar skrbe mešani odbori obeh vlad, ki se sestajajo dvakrat na leto. Pri zadnjem sestanku je bilo rešeno vprašanje izvoznih cen na ta način, da bo Nemčija pustila nespremenjene osnovne cene za premog in druge surovine, Italija pa za svoje blago, ki ga redno izvažava v Nemčijo. »Donau-Zeitung« naglašja, da gre danes vsakih 20 minut po en vlak premoga in drugih surovin iz Nemčije v Italijo, ki daje Nemčiji v zameno svilo, tekstilna vlakna, žveplo, živo srebro, konopljo, boksit, sadje in sočivje.

Koncentracija v italijanski industriji se nadaljuje, o čemer pričajo naslednje združbe: Družba Pirelli (glavnica 500 milijonov lir) bo imela 24. septembra izredni občni zbor zaradi prevzema treh družb, ki jih je koncern doslej kontroliral. To so družba za umetna tekstilna vlakna »Star« (glavnica 30 milijonov lir), družba »Cotonificio Riuniti« (glavnica 6,5 milijona lir) in družba »Italiana Ebanite« (glavnica 5 milijonov). Družba »Società Elettrica Sarda« (glavnica 150 milijonov) bo prevzela elektrarniško družbo »Tirso« (glavnica 67,5 milijona) in Sardinsko družbo za amoniak (glavnica 3,7 milijona), Triestinska družba za rafiniranje mineralnega olja »Aquila« (glavnica 55 milijonov) pa bo na svojem izrednem občnem zboru sklepala o prevzemu dveh industrijskih družb, ki sta pod njeno kontrolo.

Izvoz italijanskih vin se je znatno povečal, zato so bile pri prepovedi proizvodnje desertnih vin (vermut, marshala, šampanjec itd.) izžete količine, ki so namenjene za izvoz. V zadnjem času se je odprl za italijanska vina nov trg v Franciji, kamor Italija že deset let ni izvažala vina. Uspešno se razvija izvoz vina v Nemčijo in Švico in da bi se izvoz še povečal, bodo revidirani predpisi o določanju pridelovalnih okolišev in kakovosti vina.

V podjetjih bombažne industrije bo od 1. oktobra dalje delovni čas 32 ur tedensko. V mesecih decembar, januar in februar bo počivalo delo v vseh bombažnih tovarnah, ki nimajo lastnih električnih central. Delavci bodo za ta čas počitka dobivali iz blagajne za izravnavne mezd 75% zasluzka od 40 urnega normalnega tedenskega dela. V teh treh mesecih bo delavstvo izkoristilo tudi svoje dopuste. Na ta način bo v zimskih mesecih dosežen velik prihranek pri potrošnji električnega toka v korist vojni industriji.

Za poročna potovanja v Rim je bilo meseca avgusta prodanih po nižani ceni 390 vozovnic prvega, 1603 drugega in 390 tretjega razreda. Od konca julija 1. 1932., ko so bile uvedene te vozne olajšave, je potovalo v Rim 330.744 zakonitih parov.

Na mednarodni reviji filmske umetnosti v Benetkah je bilo zastopanih 17 narodnosti in filmskim predstavam je prisostvovalo nad 300.000 ljudi. Delegati udeleženi filmskih družb so sklenili, da bo prihodnja prireditel mednarodne filmske zbornice spet v Benetkah. Začela se bo 30. avgusta leta 1943. Določeni so bili že predpisi o kakovosti in številu filmov, ki se bodo predvajali med prireditvijo.

že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo.

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Šelenburgova 3
Telefon št. 22-72.

Pridobivanje jedilnega olja na Hrvatskem

Od oljnih rastlin pridelujejo na Hrvatskem predvsem oljnatu repico ali ogrščico in sončnice. V letih 1937. do 1939. je bil na površini 10.000 do 11.000 ha povprečni letni pridelok repice okrog 40.000 metrskih stotov, povprečni hektarski pridelok pa 3,7 stota. Nasadi sončnic so obsegali okrog 3500 ha, povprečni letni pridelok semen pa je bil blizu 46.000 stotov. Ker so se v bivši državi zanašali na pridelok oljnih rastlin v Bački in Banatu, se pridelovanje repice in sončnic na Hrvatskem ni pospeševalo, kar hočejo storiti zdaj, da se ustvari temelj preskrbe z jedilnim oljem. Za pridelovanje sončnic nameravajo določiti do 30.000 oralov, več pa se ne da brez škode za žitne kulture. Za preskrbo s svinjsko mastjo bi morala imeti hrvatska živinoreja eden in pol milijona svinj, ker pa jih ni toliko, je

za pridobitev rastlinskih maščob potrebno znatno povečanje pridelka oljnih rastlin.

Da bi se naglo pridobile večje količine rastlinskih maščob, je bilo organizirano tudi zbiranje bučnega semena. Letno so že zbrali po 300 do 500 vagonov bučnega semena, če ga pa zberejo 1000 vagonov, bo priskrba zadostnih količin jedilnega olja zagotovljena. Organizacijo zbiranja bučnega semena vodi državna centrala za kmetijsko proizvodnjo, sodelujejo pa kmetijske organizacije in učiteljstvo. Za bučno seme je določena cena 10 kun za kg, provizije pa znašajo do 15%. V odškodnino za oddano bučno seme dobijo kmetje tudi oljnate tropine za krmljenje svinj. Za pridobivanje industrijskih maščob bo organizirano tudi zbiranje želoda in divje-ga kostanja.

Privatna dvorazredna trgovska šola

Zbornice za TI (Pokrajinskega korporacijskega sveta)

v Trgovskem domu, Gregorčičeva 27

vpisuje vsako dopoldne za novo šolsko leto

Redni pouk se prične 1. oktobra

Pridobivanje rjavega premoga v Turčiji

V turškem gospodarstvu pred sedanjostjo vojno rjavi premog ni imel posebnega pomena, čeprav so se nekatera ležišča izkoriščala že dolga leta. Ker je bilo v zadnji zimi občutno pomanjkanje kuriva, je letos vlada odredila obnovo in razširitev premogovnikov in s posebno naredbo je bilo pozvano že meseca maja 6000 rudarjev na delo.

Glavni revirji rjavega premoga v Turčiji so Soma, Degirmisaz in Tavsanli. Od 1. 1938. do lani se je letna produkcija v prvem revirju dvignila od 52 na 89, v drugem od 14 na 51, v tretjem od 10 na 35, v vseh treh pa od 76 na blizu 176 tisoč ton. Dnevna proizvodnja vseh treh revirjev je zdaj 650 ton.

Revir Soma je bil v obratu že med prvo svetovno vojno in ima že od tedaj nad 6 km dolgo žično železnico, ostala dva revirja pa so izkoristili v malem obsegu takoj po vojni tuji podjetniki, ki so po nekaj letih svoje obrate ustavili. Brez presledka so delovali samo obrati somskega revirja, ostali premogovniki pa so začeli delovati šele 1. 1938. in po večini so

bili naslednje leto modernizirani in razširjeni s pomočjo države in Eti-banke, ki je vložila v premogovna podjetja pol milijona turških funtov. Po geoloških preiskavah cenijo vsa ležišča rjavega premoga v Turčiji na 21 do 26 milijonov ton in pride od tega na obratujoče premogovnike najmanj 8 milijonov ton.

Od lanske proizvodnje rjavega premoga so prevzele železnice 20, tekstilne tovarne okrog 25, elektrarne 11%, ostalo pa je šlo za hišno kurjavo. Še letos bo dnevna proizvodnja premogovnikov vseh treh revirjev zvišana na najmanj 1000 ton.

Kot kurivo v turških gospodinjstvih se rjavi premog šele uveljavlja. Doslej je bilo poleg drv glavno kurivo oglje, po vaseh pa tudi posušeni rastlinski odpadki in gnoj. Zaradi nizke cene ima rjavi premog prednost, ker stane kilogram oglja 15, kilogram posušeni odpadkov 4, kilogram rjavega premoga pa samo 1 piaster. Ovir pri uvajanju premoga za hišno kurjavo pa je to, da je treba preurejati peči.

Japonsko gospodarstvo v Nizozemski Indiji

Od svojega sotrudnika iz Amsterdama je objavil »Pester Lloyd« daljši članek o japonskih gospodarskih reformah in načrtih v Nizozemski Indiji. Ti podatki niso važni samo za Nizozemsko, ki ima v Niz. Indiji vloženi ogromni kapital (samo od zasebnikov nad 2600 milijonov goldinarjev), temveč za ves svet, ker je Niz. Indija med najvažnejšimi dobavitelji surovin. Po velikih vojnih dogodkih in po japonskih načrtih nudijo najvažnejše gospodarske panoge Niz. Indije naslednjo sliko:

Kulture kavčuka, ki imajo svoje središče na Sumatri, ne bodo okrnjene, ker računajo, da se bodo za velike presežke prej ko prej našli odjemalci. Po novem kemičnem postopku, ki so ga iznašli japonski strokovnjaki, bodo iz kavčuka pridobivali tudi tekoča goriva.

Na področju pridobivanja petro-

leuma domači industriji ter za kurjavo v velikih pristaniščih. Japonska hoče proizvodnjo premoga dvigniti in japonski strokovnjaki že raziskujejo nova premogovna ležišča na Sumatri.

Sladkor je že od nekaj med najvažnejšimi proizvodi Niz. Indije. Japonci so sprva nameravali indijske nasade sladkorja skrbeti v sorazmerju z azijsko potrošnjo, da bi se povečali nasadi bombaža, koruze in riža. Presežke sladkorja so nameravali uporabiti za proizvodnjo alkohola. Ti načrti pa so se v kratkem bistveno spremenili. Java bo postala središče azijske sladkorne industrije, nasadi sladkorja pa bodo skrbeni na Formoziji in Filipinih.

Japonski industrijski koncerni so prevzeli najvažnejše obrate kovinske industrije v Niz. Indiji. Kako bodo ti obrati preurejeni, še ni znano. Tekstilni industriji se obeta velik razmah. Niz. Indija je bila nekaj največji odjemalec japonskih tekstilnih izdelkov, zdaj pa hoče Japonska vseliti industrijske obrate v indijska središča proizvodnje tekstilnih surovin.

Iz navedenega je razvidno, da proizvodnja Niz. Indije ni v zastoju in da bo po vojni zelo važna na svetovnih tržiščih.

Pokojninski skladi madžarskih bank

Največje banke na Madžarskem zbirajo že dolga leta sklade, iz katerih dobivajo nameščenci dodatke k svojemu pokojninskemu zavarovanju na ta način, da jim banke iz svojih sredstev zvišujejo pri javnih zavodih pridobljene rente in pokojnine ali pa za nje plačujejo prispevke. Po večini so se ti skladi, ki jim pravijo »pokojninske blagajne«, osamosvojili kot samostojne pravne osebe z lastno bilanco. V zadnjih letih se je premoženje pokojninskih blagajn močno dvignilo. Največje banke so imele 1. 1937. v svojih pokojninskih blagajnah 50 do 60, zdaj pa imajo že nad 100 milijonov pengö. Premoženje vseh bančnih pokojninskih blagajn se je v zadnjih štirih letih povečalo za 75%. Na prvem mestu je Madžarska komercialna banka v Budimpešti, ki ima v svoji pokojninski blagajni 26,5 milijona pengö.

Bolgarski vrtnarji v Nemčiji

Že pred prvo svetovno vojno je bilo v Avstriji in Nemčiji precej bolgarskih vrtnarjev. Zdaj jih deluje v Nemčiji nad 20.000. V okolici Dunaja šteje kolonija bolgarskih vrtnarjev okrog 400 članov. V Nemčiji bivajoči bolgarski vrtnarji imajo svojo strokovno organizacijo, ki je imela te dni svoj občni zbor na Dunaju.

Da più di 25 anni - Že več ko 25 let

i Rimedi Heumann vengono usati con mirabile successo e con soddisfazione dai consumatori. Fate anche Voi una prova e mandate il listino presso la

se sredstva Heumann uporabljajo s čudovitim uspehom in v zadovoljstvo odjemalcev. Poskusite enkrat tudi Vi in zahtevajte cenik pri

S. A. Heumann
MILANO, Via Stilicone 39

Gospodarske vesti

Zagrebski jesenski velesejem se je zaključil 14. septembra. Po poročilih zagrebških listov je obiskalo velesejem okrog 300.000 ljudi. Na velesejmu je razstavilo 150 domačin in 220 inozemskih razstavljalcev, od teh je bilo 35 iz Italije, 97 iz Nemčije, 49 iz Bolgarske, 28 iz Madžarske in 11 iz Slovaške.

Hrvatski poštni uradi so s 1. septembrom začeli zopet sprejemati pošne pakete za Bolgarsko, Romunijo in Turčijo. Obnovljen je brzojavni promet med Hrvatsko in Dansko, Nizozemsko, Norveško in Španijo.

Hrvatska je ustanovila za ozemlje nezasedene Francije svojo trgovinsko agenturo v Lyonu.

Hrvatsko-romunska trgovinska pogodba je bila te dni sklenjena. Sklenjen je bil tudi plačilni sporazum, po katerem je bil določen obračunski tečaj v višini 100 kun = 300 lejev.

Večje kredite je odobrila hrvatska vlada za postavitev modernih sadnih sušilnic v Zagorju.

Na Hrvatskem uvedejo s 1. oktobrom nakaznice tudi za goste v gostinskih obratih. V vseh občinah pa se ustanove občinski preskrbovalni odbori.

Bolgarska trgovinska delegacija je odpovala v Helsinkih, da sklene s Finsko trgovinsko pogodbo.

Bolgarska je v prvem polletju 1942 izvozila blaga za 5402 milijona levov, uvozila pa za 5221 milijonov levov, da je bila njena trgovinska bilanca aktivna za 181 milijonov levov. V 1. polletju 1941 je bil bolgarski izvoz za več ko polovico manjši, bolgarska trgovinska bilanca pa je bila pasivna za 676 milijonov levov.

Cene za časopisni papir so bile v Romuniji zvišane za 12 odstotkov, cene za druge vrste papirja, kartone in lepenko pa za 23 odstotkov.

Uradi dela prevzamejo s 1. oktobrom na Češko-Moravskem vse posledednjih obrtnih inšpektoratov.

Maksimalne cene so bile predpisane na Slovaškem za rezani les iglavcev. Deske in trami so uvrščeni v tri kakovostne kategorije, v četrto kategorijo pa spada ves ostali rezani material.

Stare pnevmatike in stare kavčukaste cevi bodo začeli v Švici zbirati, ker je v Švici silno pomanjka nje kavčuka. Zbiranje kavčuka je obvezno.

Budimpeštanski mednarodni vojni velesejem je obiskalo skoraj en milijon obiskovalcev, od katerih je bilo 1800 inozemcev. Vseh razstavljalcev je bilo 1000.

Trgovinska pogodba in plačilni sporazum sta bila podpisana med Madžarsko in Španjo. Po novi pogodbi se bo trgovina med tema državama povečala.

116 novih industrijskih družb z glavnico 26 milijonov danskih kron je nastalo lani na Danskem, 33 družb pa je povečalo svoje glavnice za 64 milijonov danskih kron.

Nezaposlenost je v kontinentalni Evropi od julija lanskega leta padla od 2,4 na 1 milijon ljudi. Edino na Švedskem, kjer država ne nadzira dela, je število brezposlenih delavcev naraslo za 100% na 130 tisoč.

Ameriški državni dolg je narastel že na 86,6 milijarde dolarjev. Pred enim letom je znašal samo 57,8 milijarde dolarjev.

Avstralija je zaradi pomanjkanja delavcev in transportnih težav omejila proizvodnjo pšenice.

Denarstvo

Hranilne vloge v hranilnicah na Češko-Moravskem so v prvih šestih letošnjih mesecih narasle za dve milijardi na 19 milijard Kč.

V Ukrajini posluje sedaj že 17 bank, ki imajo nad 200 podružnic. Odpirajo pa se še novi denarni zavodi v vseh gospodarsko važnejših krajih.